

แนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงของเซียนไขและวานิช Life Perspectives Reflected in the Songs of Khiankhailaewanich

ชนิกานต์ กู้เกียรติ

ศรินญา ขวัญทอง

จิตตภา สารพัดนิกร ไชยปัญญา

ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Chanikant Kukeati

Sarinya Khwanthong

Chittapa Sarapadnuke Chaipunya

Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University

Email: sarinya@buu.ac.th

รับบทความ: 30 พฤษภาคม 2569; แก้ไขบทความ 25 มิถุนายน 2569; ตอรับบทความ: 29 มิถุนายน 2569

Received: May 30, 2026; Revised: June 25, 2026; Accepted: June 29, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงของเซียนไขและวานิชที่เผยแพร่บนแพลตฟอร์ม YouTube ระหว่างปี พ.ศ. 2561–2568 จำนวน 42 เพลงซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากทุกเพลง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่าแนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงของเซียนไขและวานิชสามารถจำแนกได้ 7 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดเรื่องเวลาและความเปลี่ยนแปลง แนวคิดเรื่องความคิดถึงและความทรงจำ แนวคิดเรื่องชีวิตคือการเดินทาง แนวคิดเรื่องความฝันและความจริง แนวคิดเรื่องความตาย แนวคิดเรื่องการรักษาใจตัวเอง และแนวคิดเรื่องความรัก ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า บทเพลงของเซียนไขและวานิช มิได้เป็นเพียงบทเพลงเพื่อความบันเทิงเท่านั้น หากยังเป็นวรรณกรรมเพลงร่วมสมัยที่สะท้อนมุมมองต่อชีวิต ความไม่เที่ยง ความสูญเสีย ความหวัง การเยียวยาจิตใจ และการยอมรับความจริงผ่านภาษาที่เรียบง่าย งานวิจัยนี้จึงช่วยขยายองค์ความรู้ด้านการศึกษามusicไทยสาขาร่วมสมัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: แนวคิดชีวิต; บทเพลง; เซียนไขและวานิช

Abstract

This study aims to analyze the concepts of life reflected in the songs of Khiankhailaewanich published on the artist's official YouTube platform. The corpus consists of 42 songs released between 2018 and 2025. The data were collected from the complete corpus of songs released during the specified period. This research employed a qualitative research approach, using content analysis as the main method, and the findings were presented through descriptive analysis. The findings reveal that the concepts of life reflected in the songs of Khiankhailaewanich can be classified into seven major themes: time and change, longing and memory, life as a journey, dreams and reality, death, self-healing, and love. The study indicates that the songs of Khiankhailaewanich are not merely works of

entertainment, but can also be regarded as contemporary lyrical literature that reflects perspectives on life, impermanence, loss, hope, emotional healing, and acceptance of reality through simple yet meaningful language. This study contributes to the body of knowledge concerning contemporary Thai song literature by demonstrating how popular music functions as a medium for reflecting existential perspectives and human experiences.

Keywords: Concepts of life; Songs; Khiankhailaewanich

บทนำ

บทเพลงเป็นผลงานศิลปะรูปแบบหนึ่งที่ใช้ภาษาที่ผ่านการเลือกสรรกลั่นกรองและเรียบเรียงอย่างมีศิลปะ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารความคิดของผู้แต่งมายังผู้ฟังเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ความคิดในแง่มุมต่าง ๆ ผ่านท่วงทำนองที่เรียบเรียงขึ้นอย่างกลมกลืน ช่วยสร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้ฟัง ทำให้เกิดความไพเราะจนสื่ออารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนไปยังผู้ฟังได้อย่างลึกซึ้ง (ปิยนุช ทองทัญญู, 2563, หน้า 42) บทเพลงจะคัดสรรภาษามาสื่อเพื่อให้เกิดความซาบซึ้งหรือรุดตริงตรงใจแก่ผู้รับ และมีบทบาทหน้าที่มุ่งให้ผู้ฟังเกิดอุดมการณ์ความคิดด้านใดด้านหนึ่ง บทเพลงจึงทำหน้าที่ในการสะท้อนภาพสังคมในแง่มุมที่หลากหลายทั้งด้านชีวิต ความคิด ค่านิยม ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้ฟังได้ทราบถึงแนวคิดของผู้แต่งในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ วรรณกรรมเพลงจึงเป็นสื่อสุนทรียะที่จดจำได้ง่ายและได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องยาวนาน (อัศวิน วิญญู, 2562, หน้า 4) สำหรับเพลงไทยสากลเป็นเพลงประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญกับคำร้องหรือเนื้อหาในบทเพลง ส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความรักและการแสดงความคิดความรู้สึกต่าง ๆ โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ตรงไปตรงมา ทำให้ได้รับความนิยมจากผู้ฟังอย่างมากในปัจจุบัน ส่งผลให้ศิลปินนักร้องนักแต่งเพลงสร้างสรรค์ผลงานประเภทนี้เป็นจำนวนมากเช่นกัน

เขียนไขและวานิช เป็นนามปากกาของ สาโรจน์ ยอดยิ่ง (ใจ) เป็นศิลปินนักร้องนักดนตรีชาวเชียงใหม่ที่ได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพมาเป็นระยะเวลากว่า 7 ปี บทเพลงของเขียนไขและวานิชสามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ฟัง ทำให้ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีการนำเสนอแนวคิดในมุมมองต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตที่หลากหลายทั้งการยอมรับความจริงของชีวิต การเผชิญกับความพลัดพรากและความสูญเสีย การตระหนักถึงคุณค่าของความธรรมดาสามัญ หรือการแสวงหาความหมายของชีวิต แนวคิดดังกล่าวเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าบทเพลงของเขียนไขและวานิชมิได้มุ่งสื่อสารเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเพลิดเพลินเพียงเท่านั้น หากแต่ยังสะท้อนแนวคิดที่มีต่อชีวิตในด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้ฟังนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างดี บทเพลงของเขียนไขและวานิชจึงมีคุณค่าและมีความหมาย สร้างความประทับใจแก่ผู้ฟังอย่างลึกซึ้ง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีการศึกษาวรรณกรรมและบทเพลงในมิติของแนวคิด การใช้ภาษา และการสะท้อนมุมมองต่อชีวิต อาทิ พรทิพย์ ฉายกั และจันทนา แก้ววิเชียร (2561) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งที่แต่งโดยสลา คุณวุฒิ พบว่า บทเพลงถ่ายทอดแนวคิดเกี่ยวกับความรัก ธรรมชาติ และความเชื่อผ่านการใช้กลวิธีทางภาษาและภาพพจน์ ต่อมา พาพิศ จงหมายกลาง และคณะ (2562) ศึกษา แนวคิดมนุษยนิยมในวรรณกรรมของแดนอรัญ แสงทอง พบว่า วรรณกรรมสะท้อนคุณค่าความเป็นมนุษย์และการสร้างความหมายของชีวิต ขณะที่ อัศวิน วิญญู (2562) ศึกษา กลวิธีทางวรรณศิลป์เพื่อสื่อแนวคิดความดีงามและความเท่าเทียมของมนุษย์: ถิ่นาขับขานวิจารณ์บท

เพลง พบว่าบทเพลงสามารถถ่ายทอดแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติผ่านกลวิธีทางวรรณศิลป์ ส่วน กานต์รวี แพทย์พิทักษ์ และคณะ (2563) ศึกษา แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมนวนิยายนิเวศวิถีกลุ่มน้ำโขงของวุฒิสานต์ จันทรวีบูล ชี้ให้เห็นว่ากลวิธีการนำเสนอมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างความหมายและการถ่ายทอดโลกทัศน์ของผู้ประพันธ์ นอกจากนี้ ปิยนุช ทองทิพย์ (2563) ได้ศึกษาแนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลงของบอด้สแลม พบว่า บทเพลงร่วมสมัยสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับความรัก ชีวิต และการให้กำลังใจผ่านการใช้ภาษาอย่างมีชั้นเชิง ขณะที่ ไสวภา สงขาว (2563) ศึกษาวิเคราะห์บทเพลงเพื่อชีวิตของวงธามา พบว่าบทเพลงทำหน้าที่ถ่ายทอดวิถีชีวิตและค่านิยมของสังคมผ่านภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่น ต่อมา กานต์รวี แพทย์พิทักษ์ และคณะ (2564) ศึกษาแนวคิดนิเวศวิถีในวรรณกรรมเรื่อง ริมฝั่งแม่น้ำหัวใจสลาย ของพิบูลศักดิ์ ละครพล พบว่า วรรณกรรมสะท้อนแนวคิดการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสมดุล ส่วน อติพล เอื้อจรัสพันธ์ และธนชัย ศรีमुख (2565) ศึกษาบทบาททางเพศของเพลงลูกทุ่งปัจจุบัน ชี้ให้เห็นว่าบทเพลงเป็นพื้นที่ในการประกอบสร้างความหมายทางสังคมและความสัมพันธ์ของมนุษย์ และวรรณิษา มุกแก้ว สมิตร์ชาต พุมมา และจาริก จันทรวงศ์ (2567) ศึกษาภาพพจน์และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของภูมิมินท์ บึงขาริ พบว่า บทเพลงร่วมสมัยใช้ภาพพจน์และแนวคิดในการถ่ายทอดมุมมองต่อชีวิต ความรัก และการเข้าใจตนเอง

จากการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งหมดพบว่า บทเพลงมิได้ทำหน้าที่เพียงสร้างความบันเทิง หากแต่เป็นพื้นที่สื่อสารโลกทัศน์ คุณค่า และแนวคิดชีวิตของผู้ประพันธ์ อย่างไรก็ตาม ยังพบว่างานศึกษาที่มุ่งวิเคราะห์ “แนวคิดชีวิต” ที่ปรากฏในบทเพลงของศิลปินร่วมสมัยโดยตรง โดยเฉพาะบทเพลงของเชียนไขและวานิช ยังมีอยู่อย่างจำกัด ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์แนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงของเชียนไขและวานิช เพื่อให้เห็นถึงคุณค่าของบทเพลงที่เชียนไขและวานิชสร้างสรรค์ขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนในการขยายองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์บทเพลงไทยสาครร่วมสมัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์และจำแนกแนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงของเชียนไขและวานิชที่เผยแพร่บนแพลตฟอร์ม YouTube ระหว่าง พ.ศ. 2561-2568 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 42 เพลง

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้กำหนดกรอบแนวคิดจากการวิเคราะห์บทเพลงของเชียนไขและวานิชในฐานะวรรณกรรมเพลงร่วมสมัยที่สามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และมุมมองต่อชีวิตของผู้เขียน ผู้วิจัยใช้บทเพลงจำนวน 42 เพลง ซึ่งเป็นบทเพลงทั้งหมดที่เผยแพร่บนแพลตฟอร์ม YouTube ระหว่าง พ.ศ. 2561-2568 เป็นข้อมูลหลักในการศึกษา จากนั้นวิเคราะห์เนื้อหา และแนวคิดสำคัญที่ปรากฏในบทเพลง เพื่อนำไปสู่การจำแนกแนวคิดชีวิตที่สะท้อนอยู่ในบทเพลง ผลจากการวิเคราะห์นำไปสู่การสรุปแนวคิดชีวิต 7 ประเด็น ได้แก่ เวลาและความเปลี่ยนแปลง ความคิดถึงและความทรงจำ ชีวิตคือการเดินทาง ความฝันและความจริง ความตาย การรักหาใจตัวเอง และความรัก

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงของเซียนไซและวานิชเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดชีวิต วรรณกรรมเพลง และงานวิจัยที่วิเคราะห์แนวคิดในบทเพลง เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดกรอบการวิเคราะห์
2. เก็บรวบรวมข้อมูลบทเพลงของเซียนไซและวานิชที่เผยแพร่บนแพลตฟอร์ม YouTube ระหว่าง พ.ศ. 2561-2568 โดยคัดเลือกเฉพาะบทเพลงที่เซียนไซและวานิชเป็นผู้แต่งและขับร้องด้วยตนเอง รวมจำนวนทั้งสิ้น 42 บทเพลง อ่านและถอดความหมายของเนื้อเพลงอย่างละเอียด
3. วิเคราะห์และจำแนกแนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลง ทั้งหมด 42 เพลง ที่รวบรวมได้ทั้งหมดจากการเผยแพร่บนแพลตฟอร์ม YouTube ระหว่าง พ.ศ. 2561-2568 โดยจัดกลุ่มแนวคิดที่มีลักษณะร่วมกันจากนั้นสรุปเป็นประเด็นแนวคิดชีวิตหลัก
4. นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยยกตัวอย่างเนื้อเพลงประกอบการวิเคราะห์เพื่อแสดงให้เห็นแนวคิดชีวิตที่ปรากฏอย่างชัดเจน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงของเซียนไซและวานิชจำนวนทั้งสิ้น 42 บทเพลง ผู้วิจัยพบแนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงของเซียนไซและวานิช 7 แนวคิด ซึ่งบางบทเพลงปรากฏแนวคิดมากกว่า 1 แนวคิด โดยแนวคิดทั้ง 7 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดเรื่องเวลาและความเปลี่ยนแปลง แนวคิดเรื่องความคิดถึงและความทรงจำ แนวคิดเรื่องชีวิตคือการเดินทาง แนวคิดเรื่องความฝันและความจริง แนวคิดเรื่องความตาย แนวคิดเรื่องการรักษาใจตัวเอง และแนวคิดเรื่องความรัก ดังนี้

1. **แนวคิดเรื่องเวลาและความเปลี่ยนแปลง** แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่ปรากฏเด่นชัดที่สุดในบทเพลงของเซียนไซและวานิช โดยผู้เขียนมักนำเสนอว่า ทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งชีวิตของเรามีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามเวลาที่ผ่านพ้นไป ไม่มีสิ่งใดคงอยู่ในสภาพเดิมได้ตลอด ไม่ว่าจะเป็นความสุข ความทุกข์ แม้แต่ตัวตนของเราเองก็ล้วนเปลี่ยนไปตามกาลเวลา แนวคิดนี้ทำให้บทเพลงของเซียนไซและวานิชเป็นบทเพลงที่เตือนสติผู้ฟัง

ให้ยอมรับความจริงของชีวิต แทนที่จะยึดติดกับอดีตหรือพยายามหนีว้างสิ่งที่ผ่านพ้นไปแล้ว ดังเช่น ในบทเพลง “ตามกาลเวลา” กล่าววว่า

...เราคงเป็นเพียงต้นไม้ต้นหนึ่ง คอยหมุนเวียนเปลี่ยนผ่าน คอยหมุนเวียนเปลี่ยนผ่าน กาล

เวลาเริ่มจะยาวนาน คงหมุนเวียนเปลี่ยนผ่าน คงหมุนเวียนเปลี่ยนผ่าน มีใบไม้ร่วงหล่น

ลงบนพื้นดินหยาบ วันและเวลาเริ่มเปลี่ยน ตามกาลเวลา ตามกาลเวลา... (เพลงตามกาลเวลา)

ผู้เขียนได้นำต้นไม้ ใบไม้ และฤดูกาล มากล่าวถึงเพื่อสื่อความหมายถึงการเปลี่ยนผ่านของชีวิต ว่ามนุษย์เปรียบเหมือนต้นไม้ต้นหนึ่งที่ต้องเผชิญกับการหมุนเวียนของวันเวลา มีช่วงเวลาที่เติบโต ร่วงโรย และเปลี่ยนสภาพไปตามธรรมชาติ ภาพดังกล่าวสะท้อนแนวคิดที่ว่า ชีวิตต้องดำเนินไปตามกาลเวลาเสมอ แม้เราต้องการหรือไม่ก็ตาม ไม่ได้ดำเนินไปตามความต้องการของมนุษย์ การที่เนื้อหาในบทเพลงใช้ธรรมชาติเป็นสื่อทำให้แนวคิดเรื่องความไม่เที่ยงถูกถ่ายทอดออกมาเพื่อให้ผู้ฟังยอมรับและเข้าใจว่าความเปลี่ยนแปลงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

ในเพลง “แต่เวลาไม่หยุดรอ” ผู้เขียนก็นำเสนอแนวคิดเรื่องความเปลี่ยนแปลงไว้ในบทเพลงดังกล่าวว่า

... แต่เวลาไม่หยุดรอ จะไม่เป็นดังใจฉันคงต้องไปต่อ ฉันบอกกับเธอเวลาไม่หยุดรอ

คงไม่เป็นดังใจฉันคงต้องไปต่อ อยากจะพักตรงนี้ก่อน หนไม่ไหว อยากจะพักตรงนี้ก่อน

หนไม่ไหว แต่เวลาไม่หยุดรอ จะไม่เป็นดังใจ ฉันคงต้องเดินต่อไป ฉันบอกกับเธอเวลา

ไม่หยุดรอ จะไม่เป็นดังใจคงต้องเดินต่อไป... (เพลงแต่เวลาไม่หยุดรอ)

จากเนื้อหาในบทเพลง ที่เน้นย้ำให้เห็นว่ามนุษย์อาจจะต้องการพัก ต้องการหยุด หรือต้องการให้ชีวิตเป็นไปตามใจตนเอง แต่ความจริงที่แท้คือเวลาไม่เคยหยุดเคลื่อนไปข้างหน้า เพลงนี้สะท้อนให้เห็นภาวะกดดันของชีวิตสมัยใหม่ที่ทุกคนต้องเดินหน้าต่อ แม้จะเหนื่อยล้าเพียงใดก็ตาม “เวลาไม่หยุดรอ” จึงชี้ให้เห็นสารสำคัญที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ คือการยอมรับว่าชีวิตไม่สามารถหยุดอยู่กับที่ได้ เมื่อเวลาเดินต่อไป เราก็จำเป็นต้องดำเนินชีวิตต่อไปเช่นกัน

แนวคิดเรื่องเวลาและความเปลี่ยนแปลงในบทเพลงของเขียนไขและวานิชจึงไม่ได้เป็นเพียงแค่กล่าวถึงการเคลื่อนผ่านไปของวันและเวลาเท่านั้น แต่เป็นการนำเวลามาเป็นสื่อในการส่งสารเรื่องความไม่เที่ยง ความเปลี่ยนแปลง และการเติบโตของมนุษย์ไปยังผู้ฟัง เพื่อให้เกิดการยอมรับว่าไม่มีสิ่งใดคงอยู่ตลอดไป เราควรเรียนรู้ที่จะปล่อยวางและมีความสุขอยู่กับปัจจุบัน

2. แนวคิดเรื่องความคิดถึงและความทรงจำ บทเพลงของเขียนไขและวานิชนำเสนอแนวคิดที่ว่าความทรงจำเป็นการเก็บรักษาความรู้สึกของเราที่แม้เหตุการณ์หรือเรื่องราวบางเรื่องจะสิ้นสุดลงไปแล้ว หรือบุคคลบางคนจะจากไปแล้ว แต่สิ่งที่เคยเกิดขึ้นยังคงอยู่ในใจผ่านความทรงจำ ความคิดถึงจึงไม่ได้มีความหมายในเชิงความเศร้าเพียงอย่างเดียว หากยังเป็นเครื่องยืนยันว่าครั้งหนึ่งเราทุกคนเคยมีประสบการณ์ที่มีคุณค่าทางจิตใจ ดังตัวอย่างในเพลง “บันทึก” ที่กล่าวว่า

...ความฝัน ความรักที่เธอต้องการ อยู่ในบันทึก เขียนลงบนกระดาษ ความฝัน

ความรักที่เธอต้องการ อยู่ในบันทึก มีเรื่องราวที่เคยผ่าน สิ่งที่คุณฝัน ถึงแม้มันไม่เป็นจริง

จะเก็บเป็นรอยยิ้ม เธอยิ้มเมื่อได้เปิดอ่าน แล้วมาวันหนึ่ง เมื่อเธอเปิดอ่าน เธอจึงได้รู้

เห็นความเป็นจริง... (เพลงบันทึก)

จากบทเพลงดังกล่าว เนื้อหาในเพลงนำเสนอให้เห็นถึงความทรงจำถึงความฝัน ความรัก และเรื่องราวที่ผ่านมารูปของบันทึกที่เขียนลงบนกระดาษ แม้สิ่งที่เคยฝันอาจไม่กลายเป็นความจริง แต่เมื่อย้อนกลับมาอ่าน ก็ยังสามารถยิ้มให้กับสิ่งเหล่านั้นได้ เพลงจึงสะท้อนแนวคิดที่ว่าอดีตไม่ได้เป็นเพียงความสูญเสีย แต่สามารถกลายเป็นความงดงามอย่างหนึ่งได้ หากทุกคนเรียนรู้ที่จะมองอดีตด้วยความเข้าใจ

หรือในเพลง “อดีต” นำเสนอเรื่องความทรงจำ โดยมองอดีตเป็นทั้งบาดแผลและบทเรียน ดังเนื้อความ

...เรื่องราวที่ผ่านย่ำเตือนทุกสิ่ง เขียนไว้บนอากาศที่เราเคยวาดฝัน สอนเราให้เจ็บย่ำ
เตือนการจาก ฝากไว้เป็นอดีตรักจึงต้องจาก เธอจะเป็นอดีตที่ผ่านไปแล้ว อาจมีร่องรอย
ที่เป็นบาดแผล อาจเจอรูปถ่ายที่บังเอิญเห็นเปิดเจอ เราจะเป็นอดีตที่ผ่านไปแล้ว
เราจะเป็นอดีตที่ผ่านไปแล้ว เราจะเป็นอดีตที่ผ่านไปแล้ว... (เพลงอดีต)

บทเพลงนี้กล่าวถึงเรื่องราวที่ผ่านมารูปถ่ายที่อาจบังเอิญเปิดเจอ และความรู้สึกที่ยังหลงเหลืออยู่ในความทรงจำ สิ่งเหล่านี้สะท้อนว่าอดีตไม่ได้หายไปอย่างไร้ร่องรอย แต่ยังกลับมาเตือนใจเราในบางช่วงเวลากลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ช่วยสอนให้ทุกคนเข้าใจความรัก การจากลา และความเจ็บปวดมากขึ้น

ในเพลง “ฤดูหนาว” บทเพลงกล่าวถึงความทรงจำที่ผู้เขียนนำไปเชื่อมโยงเข้ากับภาพของฤดูกาล ความหนาว และน้ำตา ดังเนื้อความที่กล่าวว่า

...เหลือไว้เพียงความทรงจำ เก็บเอาไว้ในคราบน้ำตา แห้งไว้ในฤดูหนาวเก็บเอาไว้
ร่องรอยขีดเขียน เรื่องราวผ่านไปก็จริง เพียงแค่หยดน้ำตา สั่นสะท้านในใจ เหลือเพียงรอยยิ้ม
แห้งเหือดหาย แต่ลึกลงข้างใน แห้งเอาไว้เหลือไว้เพียงความทรงจำ เก็บเอาไว้ในคราบน้ำตา
แห้งไว้ในฤดูหนาวเก็บเอาไว้(ในความทรงจำ)... (เพลงฤดูหนาว)

เพลงแสดงให้เห็นว่าความรู้สึกบางอย่างอาจถูกเก็บไว้ในส่วนลึกของใจ ที่แม้เรื่องราวจะผ่านไปแล้ว แต่ความรู้สึกยังไม่เลือนหาย การใช้ฤดูหนาวเป็นสื่อจึงช่วยเพิ่มความหมายให้กับความทรงจำ เพราะฤดูหนาวสื่อถึงความเจ็บ ความเหงาที่ถูกเก็บไว้ในจิตใจแนวคิดเรื่องความคิดถึงและความทรงจำในบทเพลงของเขียนไขและวานิชจึงไม่ใช่เพียงการหวนคิดถึงอดีต แต่เป็นสิ่งที่ทำให้เข้าใจตัวเอง โดยใช้ความทรงจำในการทำให้ผู้ฟังทุกคนนึกถึงในสิ่งที่ผ่านมาแล้วและรับรู้ทั้งความสุขและความทุกข์ การคิดถึงจึงเป็นทั้งความอ่อนแอและความงดงามของคนเราในเวลาเดียวกัน

3. แนวคิดเรื่องชีวิตคือการเดินทาง บทเพลงของเขียนไขและวานิชมักกล่าวถึงการเดินทางในความหมายถึงการเติบโตของชีวิต ว่าเราทุกคนต้องเดินทางเพื่อเรียนรู้ ต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรค เพื่อค้นหาความหมายในชีวิตของแต่ละคน ดังที่ปรากฏในบทเพลง บทเพลง “เพื่อการเดินทาง” ผู้เขียนเสนอภาพของนักเดินทางที่ออกจากถิ่นฐานไปยังดินแดนห่างไกล การเดินทางในเพลงนี้มีความหมายที่สัมพันธ์กับความต้องการและการแสวงหา ดังที่กล่าวว่า

... เข้ามีตะวันส่องแดดอ่อนอ่อน ดวงอาทิตย์ตกแต่ไม่แน่นอน วันเวลาไม่เคยหยุดรอ
การเดินทางไกลเข้ามา จากถิ่นสู่ดินแดนที่แสนยาวไกล ปราบปรามสิ่งใดที่สูญปลายฟ้า
ยิ่งตะโกนเรียกหาสิ่งที่อยู่ไกลลับตา สุขอุราหัวใจเมื่อได้ยืนมอง... (เพลงเพื่อการเดินทาง)

บทเพลงนี้จึงต้องการจะสื่อว่ามนุษย์มีแรงผลักดันบางอย่างที่ทำให้ต้องเดินไปข้างหน้า แม้ยังไม่รู้แน่ชัดว่าปลายทางคืออะไร การเดินทางในชีวิตของเราจึงไม่ใช่เพื่อไปถึงจุดหมายเพียงอย่างเดียว แต่มีชีวิตอยู่เพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบระหว่างทาง

ในเพลง “จะพัก” เนื้อหาในบทเพลงกล่าวถึงการเดินทางในอีกด้านหนึ่ง คือด้านความเหนื่อยล้าและต้องการหยุดพัก เนื้อเพลงสะท้อนชีวิตของคนในสังคมที่ถูกบังคับด้วยงาน เงิน และภาระรอบตัว จนเหนื่อยและต้องการหยุดพักเพื่อทบทวนตนเอง ดังเนื้อความที่ว่า

...ทั้งฉันไว้ ปล่อยลงที่กลางทางได้ไหม หากเป็นแบบนี้ต่อไป ฉันคงจะทนไม่ไหว
แค่อยากจะพักได้ไหม ให้ฉันเดินทางตามใจ ไปจากความคิดวุ่นวาย โยนมันทิ้งไปสักวัน
ติดอยู่กับงานและเงิน ทุกวันฉันต้องเดินต่อไป ออกไปมองโลกกว้างใหญ่ เบื่อแล้วที่วุ่นวาย ...
(เพลงจะพัก)

เนื้อหาในบทเพลงนี้สะท้อนแนวคิดของผู้เขียนว่าการเดินทางของชีวิตไม่ได้หมายถึงการต้องก้าวต่อไปอย่างรวดเร็วเท่านั้น บางครั้งการพักก็เป็นส่วนหนึ่งของการเดินทางเช่นกัน การหยุดพักไม่ใช่ความล้มเหลว แต่เป็นการรักษาเยียวยาตัวเองเพื่อให้สามารถก้าวต่อไปได้

หรือในบทเพลง “เรื่องของเรา” ก็สะท้อนให้เห็นมุมมองของผู้เขียนเกี่ยวกับการเดินทางของชีวิตว่าแต่ละคนล้วนมีเส้นทางเดินของตนเอง เปรียบเหมือนรถไฟที่มีราง ถนนที่มีหลายสาย หรือเครื่องบินที่มีท้องฟ้าเป็นพื้นที่เดินทาง การเปรียบเทียบเหล่านี้สะท้อนว่าชีวิตของแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเหมือนกัน ทุกคนต่างมีทางของตนเอง มีจังหวะของตนเอง และมีความหมายของตนเอง ดังความว่า

... ท้องทะเลช่างกว้างใหญ่ ต้นไม้ภูเขาช่างยิ่งใหญ่ ก็เหมือนตัวเราต้องก้าวไป
สู่หนทางของใครของมัน ถ้ามีรถไฟย่อมมีราง ถ้าเป็นถนนอีกมากมาย ถ้าเป็น
เครื่องบินก็ท้องฟ้า ถ้าเราจะเดินเรื่องของเรา ... (เพลงเรื่องของเรา)

แนวคิดชีวิตในประเด็นนี้จึงชี้ให้เห็นว่า ชีวิตมิได้เป็นเพียงการมุ่งไปให้ถึงความสำเร็จเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็นการเรียนรู้ระหว่างทาง ทำให้เข้าใจโลก เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจตัวเองมากขึ้น บทเพลงของเขียนไขและวานิชจึงเสนอให้มนุษย์มองคุณค่าของชีวิตจากประสบการณ์ระหว่างทาง ไม่ใช่จากปลายทางเพียงอย่างเดียว

4. แนวคิดเรื่องความฝันและความจริง เขียนไขและวานิชนำเสนอแนวคิดในประเด็นนี้ไว้ว่าความฝันเป็นสิ่งที่หล่อเลี้ยงชีวิตให้มีพลัง มีความหวังแต่ในขณะเดียวกันความฝันก็อาจสร้างความเจ็บปวดได้เมื่อต้องพบกับความจริงที่อาจไม่เป็นไปอย่างที่ใจต้องการ ดังที่ปรากฏในเพลง “ปีกแห่งความฝันหรือปีกแห่งความจริง” นำเสนอความฝันในแง่มุมที่สร้างความกดดันให้แก่ตัวเรา ดังความที่ว่า

...ล่องลอยล่องไป ความฝันฉันยิ่งใหญ่ เหมือนปีกติดไฟ บินไปยังถูกเผา ความรู้ที่มี
กลับมาแทงตัวเรา ฉลาดกับโง่เขลา มันไม่ต่างกัน ยิ่งบินยิ่งสูง ปีกฉันเริ่มอ่อนล้า
ยิ่งปรารถนา หัวใจช่างใฝ่ฝัน ปีกฉันนั้นเริ่มหนัก อ่อนแรงลงทุกวัน นี่ปีกแห่งความฝัน
หรือปีกแห่งความจริง... (เพลงปีกแห่งความฝันหรือปีกแห่งความจริง)

ในบทเพลงนี้ผู้เขียนใช้ภาพของปีกเพื่อแทนความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จ แต่ก็ทำให้เราอ่อนล้าและทนทุกข์ได้ เพลงนี้จึงสะท้อนความจริงว่าความฝันไม่ได้ให้ความสุขเพียงอย่างเดียว แต่บางครั้งก็สร้างความชื่นชมให้เราได้ ความทะเยอทะยานหรือความปรารถนาที่มากเกินไปอาจย้อนกลับมาทำร้ายตัวเราเองได้ เพลงจึงตั้งคำถามว่าปีกที่มนุษย์แบกอยู่นั้นเป็นปีกของความฝันหรือปีกแห่งความจริงกันแน่

ในเพลง “คุ้มแล้วหรือยัง” ผู้เขียนตั้งคำถามต่อความฝันและการใช้ชีวิตอย่างตรงไปตรงมา เนื้อเพลงกล่าวถึงวันเวลาที่เดินผ่าน คราบน้ำตา และการถามตนเองว่าสิ่งที่ทำมานั้นคุ้มค่าหรือไม่ ดังความว่า

...หวนคิดถึงวันเวลาที่เดินผ่าน หัวงอคำนึง ภาพฝันปลิวลอย รอยเท้าที่ยังเดิน
ยิ่งกดลงก็ยิ่งหนัก ปวดกายหยาใจให้พันวัน บันที่กลายปากกา คราบน้ำตา

ของวันเวลาที่หล่นหาย เสียดย้ายเดือนทุกเรื่องราว เสียงที่ร่ำร้อง บทเพลง

ล่องลอยหล่นหาย ลมหนาวพัดพาออกไป แค้นนี้คุ้มแล้วหรือยัง ความฝันถึงแล้วหรือยัง แค้นนี้คุ้ม
แล้วหรือ ยัง ความฝันถึงแล้วหรือยัง... (เพลงคุ้มแล้วหรือยัง)

จากการตั้งคำถามในบทเพลงนี้สะท้อนว่าเราต้องคอยทบทวนชีวิตของตนเองอยู่เสมอ โดยเฉพาะเมื่อ
เดินตามความฝันมาระยะหนึ่งแล้วต้องเผชิญความเหนื่อย ความสูญเสีย หรือความไม่แน่ใจ เพลงจึงทำให้เรา
ต้องขบคิดว่าเราไม่ควรวิ่งตามความฝันโดยไม่ตั้งคำถามใด ๆ แต่ควรสำรวจความคิดและจิตใจของเราที่มีต่อ
ความฝันนั้นว่ายังเราต้องการอยู่จริงหรือไม่

ในเพลง “สัมภาระ” ได้นำเสนอมุมมองเรื่องความฝันและการเติบโต โดยบทเพลงเริ่มจากภาพวัยเด็กที่
มีความสุข อิสระ และไม่ต้องคิดซับซ้อน แต่เมื่อเติบโตขึ้น ชีวิตกลับเต็มไปด้วยการแข่งขัน การเปรียบเทียบ
และคำพูดที่ทิ่มแทง ความฝันที่เคยสวยงามจึงกลายเป็นความอัดอั้นมากขึ้น ดั่งเนื้อความที่กล่าวว่า

...เป็นวันแห่งความสุข ปรารถนาได้ดังใจ บนเส้นทางที่กว้างใหญ่ ฉันมีเพียงความสุข
เป็นเด็กไม่ต้องคิด ให้ลึกซึ้งมากเพียงใด ได้ทำตามหัวใจ กางปีกไกลไปบนภ
พีกฉันเบาดังนกปล่อยไป ปีกฉันกางออกไปแผ่ไพศาล ฉันสัมผัสความสุขนั้นช่างหอมหวาน
อีกไม่นานก่อนที่ฉันจะเติบโต พอเป็นหนุ่มก็เริ่มคิด ทำไมชีวิตต้องแข่งขัน ของใครของมัน
ของฉันต้องมาก่อน ดูถูกเหยียดหยาม วาจาที่แทง เหมือนเราไปแย่ง ความฝันของเขามา
ปีกไม่เบาดังนกปล่อยไป ปีกไม่กางออกไปแผ่ไพศาล ไม่สัมผัสความสุข ไม่เหลือความหอม

หวาน วันวานสอนฉันจงเติบโต... (เพลงสัมภาระ)

จากเนื้อหาของเพลงนี้สะท้อนว่าเมื่อชีวิตของเราเติบโตขึ้น เราต้องเผชิญความจริงของสังคมและ
สภาพแวดล้อมรอบตัวที่ไม่เป็นอย่างใจหวัง แต่เราต้องเรียนรู้ที่จะประคองความฝันไว้ท่ามกลางโลกที่ไม่
อ่อนโยนเสมอไป

แนวคิดเรื่องความฝันและความจริงในบทเพลงของเขียนไขและวานิชจึงสะท้อนมุมมองว่าต้องมีความ
สมดุลกัน คนทุกคนควรมีความฝันเพื่อเป็นแรงบันดาลใจและเป็นความหวังของชีวิต เราไม่ควรปฏิเสธความฝัน
แต่ในขณะเดียวกันเราต้องรู้เท่าทันความจริง รู้จักความพอดี และไม่ปล่อยให้ความฝันกลายเป็นภาระที่ทำลาย
ชีวิต ความฝันกับความจริงของชีวิตจึงควรจะสมดุลกันจึงจะสร้างความสุขและความพอดีให้กับชีวิตของเรา

5. แนวคิดเรื่องความตาย ในบทเพลงของเขียนไขและวานิชได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความตาย การ
สูญเสีย และการดับสลายได้อย่างลึกซึ้ง ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอความตายในฐานะสิ่งน่ากลัว แต่เสนอว่าความตาย
เป็นความจริงตามธรรมชาติที่มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญ การตระหนักถึงความตายจึงเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้มนุษย์เห็น
คุณค่าของชีวิตมากขึ้น ดังที่ปรากฏ ในบทเพลง “สืบล้อที่หายไป” ความว่า

...ขอแสงนำทางหน่อยได้ไหม เพราะฉันมองทางไม่ค่อยชัด โลกใบนี้ไม่เคยให้ฉันพักสักครั้งเลย

บางคืนก็ยังแตกต่าง นอนดูไม่มีดวงจันทร์ มหัศจรรย์โลกใบนี้ทุกวันผันเปลี่ยนแปรไป

ทุกวันฉันทำอะไรอยู่ เกิดเป็นคนต้องทำอะไรได้ ฝ่าแต่คิดอยู่อย่างนี้ทุกวัน เพื่อฉันหรือเพื่อใครที่
หลุดพ้น วิญญาณถ้ำมันหลุดลอย กลายเป็นเพียงแค่สูญญากาศ เป็นบุคคลที่ล้มหายตายจาก

จากโลกนี้ไปเหมือนหลุดพ้น หากเป็นเธอ ฉันจะอย่างไร เมื่อทุกสิ่งไม่ได้เริ่มใหม่

เป็นแค่เพียงวัตถุที่หายไป ตลอดกาลไม่กลับมา หากเป็นเธอ ฉันจะอย่างไร เมื่อทุกสิ่งไม่ได้เริ่ม
ใหม่ เป็นแค่เพียงวัตถุที่หายไป ตลอดกาลไม่กลับมา... (เพลงสืบล้อที่หายไป)

บทเพลงนี้มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการมีชีวิตและการจากไปของมนุษย์ กล่าวถึงโลกที่ไม่เคยให้มนุษย์พัก และการหายไปตลอดกาลของบางสิ่งบางอย่าง ทำให้เพลงมีลักษณะของการใคร่ครวญต่อชีวิตและความตาย และตั้งคำถามกับตัวเองว่าเกิดเป็นคนต้องทำอะไร และเมื่อชีวิตสูญสลายไปแล้วจะเหลืออะไร คำถามดังกล่าวสะท้อนความสับสนของมนุษย์เมื่อต้องเผชิญความไม่แน่นอนของการมีชีวิตอยู่

เพลง “เดินทางไกล” จะกล่าวถึงความตายอย่างตรงไปตรงมา โดยชี้ให้เห็นว่าแม้มนุษย์จะคิด จะหวัง หรือจะต่อสู้กับชีวิตมากเพียงใด สุดท้ายชีวิตก็มีจุดสิ้นสุดเดียวกัน ดังคำว่า

...กึ่งใบเอนอ่อน หรือปลิวตามแรงลม เข้มแข็งไม่พอ อย่าฝันลูกขึ้นผจญ

จะหักจะล้า ให้คิดก่อนจะฟาดฟัน เพราะสิ่งที่จะกระทำ จะนำพาให้วุ่นวาย

จากฟ้ามาสู่ดิน เปลี่ยนแปลงช่วงวันคืน ข้ามีเพื่อนฝูงรอบกาย เดินทางไกลแสนไกล

เหนื่อยและท้อ จะพักลงตรงไหนได้ ชีวิตที่เสียไป ความตายคือความจริง

ชีวิตที่เสียไป ความตายคือความจริง... (เพลงเดินทางไกล)

จากเนื้อหาในเพลง “ความตายคือความจริง” จึงเป็นแก่นสำคัญที่ทำให้ผู้ฟังได้ตระหนักถึงสัจธรรมของชีวิต ทบทวนการใช้ชีวิตของตัวเองว่ามีคุณค่าแล้วหรือไม่ ความตายในเพลงไม่ได้ถูกนำเสนอเพื่อสร้างความหวาดกลัว แต่เพื่อเตือนว่าชีวิตมีเวลาจำกัด มนุษย์จึงควรใช้เวลาอย่างมีสติ และไม่ปล่อยให้ความวุ่นวายกลืนกินคุณค่าของการมีชีวิต

ในเพลง “บุญธรรม” เขียนไขและวานิชได้นำเสนอความตายผ่านความอาลัยต่อผู้ที่จากไป เนื้อหาในเพลงเป็นการส่งความคิดถึง ความห่วงใย และความปรารถนาให้ผู้จากไปมีความสุขในที่ดินแดนแสนไกล ดังคำว่า

...บนนภาอากาศที่กว้างไกล คงจะมีความสุขมากมายทุกวันนี้ ตรงนั้นมีความสุขบ้างไหม

อยู่ตรงนั้นมันทุกข์สักแค่ไหนเธอรู้ไหม ขอให้เธอเกิดสุขและอยู่บนฟ้าเรืองรอง

ฉันจะคอยสอดส่องวันสิ้นแสงรำไร ถึงเวลาเกิดดับจะตามไปเธอผู้อยู่แสนไกล

ขอให้เธอเกิดสุขและอยู่บนฟ้าเรืองรอง ฉันจะคอยสอดส่องวันสิ้นแสงรำไร

ไม่นานนี้จะรุ่งเช้าโปรดลืมนตา... (เพลงบุญธรรม)

ผู้เขียนได้กล่าวถึงการเกิดดับและการตามคนรักไปในวันหนึ่ง เพลงนี้จึงสะท้อนความเข้าใจในความตายว่าไม่ใช่สิ่งแยกขาดจากชีวิต แต่เป็นส่วนหนึ่งของวงจรชีวิตมนุษย์ เพลงนี้จึงมีทั้งความเศร้า ความรัก และการยอมรับอยู่ร่วมกัน

จากที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า ความตายในบทเพลงของเขียนไขและวานิชไม่ใช่จุดจบที่ว่างเปล่าเท่านั้น แต่เป็นความจริงที่ทำให้ชีวิตมีน้ำหนักมากขึ้น เมื่อเราตระหนักได้ว่าทุกสิ่งต้องสิ้นสุด การมีชีวิตอยู่กับปัจจุบันจึงมีคุณค่าและมีความหมายมากขึ้น

6. แนวคิดเรื่องการรักษาใจตัวเอง แนวคิดนี้ผู้เขียนต้องการนำเสนอถึงการอยู่กับตัวเอง และการเยียวยาจิตใจของตนเอง บทเพลงของเขียนไขและวานิชมักนำเสนอเรื่องราวของผู้คนที่ต้องเผชิญความเหนื่อย ความเศร้า หรือความไม่เข้าใจและต้องเก็บทุกอย่างไว้ภายในใจ อย่างไรก็ตาม ความโดดเด่นในบทเพลงเหล่านี้ไม่ได้ถูกมองว่าเป็นสิ่งเลวร้ายเสมอไป แต่เป็นห้วงของอารมณ์ความรู้สึกที่ทำให้เราทุกคนได้ทบทวนตัวเอง รับรู้ความเจ็บปวด และค่อย ๆ เยียวยาจิตใจ ดังเช่น บทเพลง “ทิ้งไว้กลางทาง” เนื้อหาในเพลงเสนอแนวคิดการเยียวยาจิตใจตนเองผ่านการปล่อยวาง ยอมละทิ้งบางสิ่งไว้กลางทาง เลือกเก็บไว้เพียงหัวใจ และไม่เสียพลังกับเรื่องที่ทำให้รู้สึกอึดอัด ดังคำว่า

... ทั้งไวก่กลางทาง ทั้งทุกอย่างไวก่อนดีใหม่ เหลือไว้แค่หัวใจ เก็บมันเอาไว้
เก็บมันเอาไว้ก็พอ เพราะมีบางสิ่ง ที่เริ่มไม่เข้าใจ อึดอัดข้างใน รำคาญซิบหาย
เรื่องราวบางอย่างพูดไปก็ระคาย ปล่อยวางเอาไว้ ดีกว่าเปลืองน้ำลาย... (เพลงทั้งไวก่กลางทาง)
เพลงนี้สะท้อนว่าการรักษาใจของตนเองบางครั้งเริ่มจากการรู้จักวางสิ่งที่แบกไว้ ไม่จำเป็นต้องอธิบาย
ทุกอย่าง ไม่จำเป็นต้องเอาชนะทุกเรื่อง และไม่จำเป็นต้องพาตัวเองอยู่กับสิ่งที่บั่นทอนจิตใจ
หรือในเพลง “เป็น อยู่ คือ” ผู้เขียนนำเสนอแนวทางการอยู่กับชีวิตอย่างมีสติและพอดี เนื้อหาในบท
เพลงกล่าวถึงการมี การไม่มี และความพอดี พร้อมทั้งชี้ให้เห็นคุณค่าของชีวิตและเวลา ดังคำว่า
...สุขเพียงเล็กน้อย สองเรายืนมองฟ้า กุมมือมอง เวลาที่เลยผ่าน ยิ้มดังงามภายในใจ
เรื่องราวจะผ่านไป ร่างกายเหมือนเวลา เราสอง นั่งมองดูแสงดาวส่อง ดวงดาวบอก
ถึงการจากลา ให้ความรู้ชีวิตแสนดีมีค่า เมื่อมีเวลาให้ใช้ด้วยปัญญา ให้ความรู้ชีวิตแสนดีมีค่า
เมื่อมีเวลา ให้ใช้ด้วยปัญญา ให้ความรู้ว่ามี ให้ความรู้ไม่มี ให้ความรู้ว่ามี พอดี ให้ความรู้ว่ามี ให้ความรู้ไม่มี
ให้ความรู้ว่ามี พอดี พอดี... (เพลงเป็น อยู่ คือ)

จากความดังกล่าวดังสะท้อนแนวคิดสำคัญว่า การเยียวยาจิตใจไม่ได้เกิดจากการได้ทุกอย่างตามต้องการ
แต่เกิดจากการเข้าใจถึงความพอดีของชีวิต เป็นไปตามคำสอนของพุทธศาสนาที่มองว่าความสงบเกิดจากการ
รู้เท่าทันตนเองและไม่ยึดติดเกินไป

แนวคิดเรื่องการรักษาใจตนเองในบทเพลงของเขียนไขและวานิชจะเน้นให้ทุกคนกลับมาอยู่กับตัวเอง
กลับมารู้จักตัวเองมากขึ้น ความโดดเด่นจึงกลับกลายเป็นการเรียนรู้ การฟื้นฟูจิตใจ และการเติบโตจาก
ภายในของเราเอง

7. แนวคิดเรื่องความรัก ในบทเพลงของเขียนไขและวานิชมีหลายรูปแบบ ทั้งความรักแบบที่เป็น
ความรักแบบหลงใหล รักคือการให้ รักคือความทุกข์ รักจึงไม่ใช่เพียงความสุขที่ได้ได้
ครอบครอง แต่เป็นประสบการณ์แบบหนึ่งของชีวิตที่ทำให้มนุษย์รู้จักทั้งความงดงาม ความเจ็บปวด การรอ
คอย หรือการสูญเสีย ผู้เขียนมักจะนำเสนอความรักควบคู่กับเวลาและธรรมชาติ เช่น ดวงดาว ลม ฝน ฤดู
หนาว ฤดูฝน และจักรวาล ให้ความรักกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฏจักรชีวิต คือเกิดขึ้น คงอยู่ เปลี่ยนแปลง
จบลง และเหลืออยู่ในความทรงจำ เป็นความรักที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด
ด้านอื่นอย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง

ในบทเพลงแก่น้องนางนั้นแดงกว่าใคร สะท้อนแนวคิดความรักที่เกิดจากความประทับใจแบบรักแรก
พบ โดยกล่าวถึงผู้หญิงสาว ดวงดาว ลม และท้องฟ้าเป็นสื่อแทนความปรารถนาของผู้พูด ดังคำว่า

...วอนให้ลมช่วยพัดหัวใจพี่ลอยไป จากดินแดนถิ่นเหนือที่ไกลแสนไกล สุดขอบฟ้าที่ไกล
แสนไกล ล่องลอยไป วอนให้ลมช่วยพัดหัวใจพี่ไปให้ถึง ฝากดวงใจพี่ลอยล่องไปบนนภา
สุดขอบฟ้าหัวใจพี่จะไปถึง ได้สบตาแค่เพียงครั้งหนึ่ง หัวใจพี่แทบติดตรึง
เพื่อรำพึงรำพันถึงแม่นวลน้อง แก้มน้องนางนั้นแดงกว่าใคร ใจพี่จุ่มแทบพสุธา
ดวงฤทัยหรือดวงแก้วตาจตุรงคดาราดวงดาวดวงไหน วอนให้ชายทุกคนเดินผ่าน
วอนให้ใจน้องไม่มีใคร วอนให้ลมพัดพาหัวใจพี่ไปถึง... (เพลงแก่น้องนางนั้นแดงกว่าใคร)

ความรักในเพลงนี้ยังมีใช้ความรักที่สมหวังแล้ว หากเป็นความรักที่มีความหวังว่าจะส่งใจไปถึงคนที่ตน
รัก จึงต้องฝากหัวใจไปกับลมและท้องฟ้า ผู้เขียนใช้ธรรมชาติเป็นสื่อถึงความรัก ความคิดถึงเพื่อให้หญิงคนรัก
ได้รับรู้ความรู้สึกเหล่านั้น

ในบทเพลง การให้ ผู้เขียนสะท้อนแนวคิดความรักว่าความรักเกิดจากการให้ใจแก่กัน ดังความว่า ...ฉันคิดว่ารักคือการให้ ฉันคิดว่ารักคือการมอบใจ ฉันคิดว่ารักคือการพบเจอ ฉันคิดว่าใจคือการแบ่งปัน ฉันรู้เมื่อยามที่ได้อยู่ด้วยกัน ทุกวันฉันนั้นรักเธอ ยามหลับฝันเราจะมีดวงใจของกัน ยามตื่นทุกวันสุขใจเมื่อเห็นหน้าเธอ... (เพลงการให้)

เพลงนี้จึงแสดงให้เห็นความรักที่มีต่อกันและกัน การมีอีกฝ่ายอยู่ในชีวิตประจำวัน ทั้งในยามหลับฝัน และยามตื่นขึ้นมาเห็นหน้า บทเพลงจึงสะท้อนความรักที่เรียบง่าย มั่นคง เป็นความรักที่ให้ความสำคัญกับการดูแลใจของกันและกันมากกว่าการเรียกร้องจากอีกฝ่าย

ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของเขียนไขและวานิช ที่พบจาก มากไปน้อยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของเขียนไขและวานิช จำนวน 42 เพลง

ลำดับ	แนวคิดที่ปรากฏ	จำนวนบทเพลง
1.	เวลาและความเปลี่ยนแปลง	15
2.	ความคิดถึงและความทรงจำ	12
3.	ชีวิตคือการเดินทาง	10
4.	ความฝันและความจริง	8
5.	ความตายและการสูญเสีย	7
6.	การรักษาใจตัวเอง	6
7.	ความรัก	5

จากตารางที่ 1 สรุปแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของเขียนไขและวานิช จำนวน 42 เพลง พบว่า บทเพลงของศิลปินกลุ่มนี้สะท้อนมุมมองต่อชีวิตในหลากหลายมิติ โดยแนวคิดที่ปรากฏมากที่สุดคือ แนวคิดเรื่องเวลาและความเปลี่ยนแปลง จำนวน 15 เพลง แสดงให้เห็นว่าผู้ประพันธ์ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนผ่านของชีวิต การยอมรับความไม่แน่นอน และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

รองลงมาคือ แนวคิดเรื่องความคิดถึงและความทรงจำ จำนวน 12 เพลง ซึ่งสะท้อนการระลึกถึงบุคคล เหตุการณ์ หรือช่วงเวลาที่มีคุณค่าในอดีต แสดงให้เห็นว่าความทรงจำเป็นส่วนสำคัญในการหล่อหลอมความหมายของชีวิตรวมทั้งอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์

ลำดับถัดมาคือ แนวคิดชีวิตคือการเดินทาง จำนวน 10 เพลง โดยนำเสนอชีวิตในฐานะเส้นทางที่ต้องเรียนรู้และเติบโต รวมถึงการเผชิญประสบการณ์ใหม่ ๆ ในชีวิต ขณะที่ แนวคิดเรื่องความฝันและความจริง พบใน 8 เพลง สะท้อนการแสวงหาความหวัง เป้าหมายในชีวิต และการเผชิญข้อเท็จจริงของชีวิต

นอกจากนี้ยังพบ แนวคิดเรื่องความตายและการสูญเสีย จำนวน 7 เพลง ซึ่งแสดงการตระหนักถึงสังขารของชีวิตและความไม่เที่ยงของสรรพสิ่ง รวมถึง แนวคิดการรักษาใจตัวเอง จำนวน 6 เพลง ที่มุ่งเน้นการเยียวยาจิตใจ การเข้มแข็งทางอารมณ์ และการก้าวผ่านความทุกข์ ส่วน แนวคิดเรื่องความรัก พบจำนวน 5 เพลง แม้จะปรากฏน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับแนวคิดอื่น แต่ยังคงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสะท้อนความสัมพันธ์และประสบการณ์ทางอารมณ์ของมนุษย์

จากผลการศึกษาทั้งหมดอาจกล่าวได้ว่า บทเพลงของเขียนไขและวานิชนำเสนอแนวคิดชีวิตผ่านถ้อยคำที่เรียบง่ายและภาพของธรรมชาติที่คุ้นเคย แต่แฝงความหมายเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ ลักษณะเด่นของบทเพลงคือการไม่สั่งสอนผู้ฟังโดยตรง แต่ใช้สิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น ลม ฝน ฤดูกาล ดวงดาว เป็นสื่อกลางในการทำให้ผู้ฟังค่อย ๆ รับรู้ความจริงของชีวิต บทเพลงจึงมีลักษณะคล้ายบทกวี ที่สามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้ฟังทั่วไปได้ง่าย เพราะประเด็นที่นำเสนอเป็นประสบการณ์พื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นความรัก การจากลา ความเหนื่อยล้า ความหวัง หรือความตาย อย่างไรก็ตามแม้เรื่องราวในบทเพลงจะเศร้าแต่ก็ยังชี้ให้เห็นว่าเราไม่ควรหมดหวัง เราสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ด้วยความเข้าใจ ยอมรับ ปลดปล่อยและรักษาความฝันไว้ให้เป็นความหวังของชีวิต โดยไม่ทำให้ตนเองต้องทนทุกข์ ดังนั้น บทเพลงของเขียนไขและวานิชจึงมิได้เป็นเพียงงานดนตรีเพื่อความบันเทิง แต่ยังเป็นชี้นำความคิด มีส่วนช่วยให้ผู้ฟังได้ทบทวนชีวิตของตนเอง เข้าใจความเปลี่ยนแปลง และมองเห็นคุณค่าของการมีชีวิตอยู่ในปัจจุบัน

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาแนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงของเขียนไขและวานิชจำนวน 42 เพลง พบว่า บทเพลงของเขียนไขและวานิชสะท้อนแนวคิดชีวิต 7 ประเด็น ได้แก่ เวลาและความเปลี่ยนแปลง ความคิดถึงและความทรงจำ ชีวิตคือการเดินทาง ความฝันและความจริง ความตาย การรักษาใจตัวเอง และความรัก แนวคิดทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่าบทเพลงของเขียนไขและวานิชมิได้มุ่งนำเสนอเพียงอารมณ์หรือความรู้สึกส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังนำเสนอแนวคิดที่เป็นมุมมองเกี่ยวกับชีวิต สังคม และความหมายของชีวิตโดยใช้ถ้อยคำที่เรียบง่ายเพื่อให้ผู้ฟังเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกของเพลงอย่างลึกซึ้ง

แนวคิดเรื่องเวลาและความเปลี่ยนแปลงสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เขียนมองชีวิตว่ามีความไม่เที่ยง ทุกสิ่งล้วนเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ไม่ว่าจะเป็นความสุข ความทุกข์ ความสัมพันธ์ หรือแม้แต่ตัวตนของเราเอง ผู้เขียนจึงพยายามสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและยอมรับความเปลี่ยนแปลงของชีวิต มากกว่าจะยึดติดกับอดีตหรือสิ่งที่ไม่อาจย้อนกลับคืนมาได้ แนวคิดดังกล่าวสะท้อนมุมมองต่อชีวิตที่สอดคล้องกับสังขธรรมเรื่องความไม่แน่นอนของชีวิต ขณะเดียวกัน แนวคิดเรื่องความคิดถึงและความทรงจำสะท้อนให้เห็นว่า ความทรงจำเป็นส่วนสำคัญที่หล่อหลอมชีวิตและความรู้สึกของมนุษย์ แม้เรื่องราวต่าง ๆ จะผ่านพ้นไปแล้ว แต่ความทรงจำยังคงอยู่ภายในจิตใจ บทเพลงจึงมิได้มองอดีตเป็นเพียงความเศร้าหรือความสูญเสียเท่านั้น แต่ยังมองว่าอดีตเป็นประสบการณ์ที่ช่วยให้มนุษย์เรียนรู้ เข้าใจตนเอง และเห็นคุณค่าของช่วงเวลาที่เคยเกิดขึ้นในชีวิต

ส่วนแนวคิดเรื่องชีวิตคือการเดินทาง ผู้เขียนสะท้อนว่าชีวิตคือการเรียนรู้ การเติบโต และการเผชิญประสบการณ์ต่าง ๆ ระหว่างทาง ผู้เขียนไม่ได้ให้ความสำคัญเฉพาะจุดหมายปลายทางของชีวิต แต่ให้ความสำคัญกับเรื่องราวและประสบการณ์ที่เราได้รับระหว่างการเดินทางชีวิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าชีวิตมีคุณค่าจากการเรียนรู้และการทำความเข้าใจตนเองมากกว่าความสำเร็จเพียงอย่างเดียว ในด้านแนวคิดเรื่องความฝันและความจริง บทเพลงสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความหวังกับข้อเท็จจริงของชีวิต กล่าวคือ แม้ความฝันจะเป็นแรงผลักดันที่ทำให้มีพลังในการดำเนินชีวิต แต่ในขณะเดียวกันก็อาจต้องเผชิญกับความผิดหวัง หรือข้อจำกัดต่าง ๆ ในความเป็นจริง ผู้เขียนจึงนำเสนอว่าชีวิตควรมีความสมดุลระหว่างความฝันกับความจริง เพื่อไม่ให้ความคาดหวังกลายเป็นภาระหรือความทุกข์ของชีวิต

แนวคิดเรื่องความตายสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เขียนมองความตายว่าเป็นสังขธรรมของชีวิต และไม่ใช่ว่าสิ่งที่น่ากลัวเพียงอย่างเดียว หากแต่ความตายทำให้เราได้ตระหนักถึงคุณค่าของเวลา การมีชีวิตอยู่ และ

ความสัมพันธ์กับผู้คนรอบตัวมากขึ้น บทเพลงจึงใช้ความตายเป็นเครื่องเตือนสติให้ได้กลับมาทบทวนชีวิต และใช้ชีวิตอย่างมีความหมาย

นอกจากนี้ แนวคิดเรื่องการรักษาใจตัวเองยังสะท้อนลักษณะเด่นของบทเพลงร่วมสมัยที่ให้ความสำคัญกับสภาพจิตใจและการเยียวยาตนเองว่าการอยู่กับตัวเอง การปล่อยวาง และการเข้าใจความพอดีของชีวิต เป็นแนวทางสำคัญในการฟื้นฟูจิตใจหลังจากที่ต้องเผชิญกับความผิดหวัง หรือความสับสนในชีวิต แสดงให้เห็นว่าบทเพลงมิได้เพียงแค่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึก แต่ยังทำหน้าที่ปลอบประโลมและชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่ผู้ฟังด้วย

สำหรับแนวคิดเรื่องความรัก แม้จะยังคงปรากฏในบทเพลง แต่ผู้เขียนมิได้นำเสนอความรักเฉพาะในแง่มุมของคนสองคนเท่านั้น หากยังเชื่อมโยงความรักเข้ากับเวลา ธรรมชาติ ความทรงจำ และการยอมรับความเปลี่ยนแปลงของชีวิต ความรักจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ชีวิตที่ทำให้เราได้เรียนรู้ทั้งความสุข และความทุกข์

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า บทเพลงของเขินไซและวานิชมีลักษณะเด่นด้านการถ่ายทอดแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตผ่านการใช้ภาษาที่เรียบง่าย แต่สามารถสื่อความหมายและอารมณ์ได้อย่างลึกซึ้ง โดยมักนำภาพธรรมชาติที่ใกล้ตัว เช่น ต้นไม้ ใบไม้ ฤดูกาล สายลม สายฝน และดวงดาว มาใช้เป็นสัญลักษณ์หรือตัวแทนของประสบการณ์ชีวิตมนุษย์ ภาพธรรมชาติเหล่านี้มิได้ทำหน้าที่เพียงสร้างความงามทางภาษาเท่านั้น แต่ยังช่วยสื่อถึงการเปลี่ยนแปลงของชีวิต ความทรงจำ ความฝัน ความสูญเสีย และกระบวนการเยียวยาจิตใจ ส่งผลให้เนื้อหาของบทเพลงสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์และความรู้สึกของผู้ฟังได้อย่างเป็นรูปธรรม ลักษณะดังกล่าวทำให้บทเพลงของเขินไซและวานิชมีความแตกต่างจากบทเพลงไทยสากลจำนวนมากที่มักนำเสนอประเด็นความรักเป็นแนวคิดหลัก กล่าวคือ แม้บทเพลงของเขินไซและวานิชจะปรากฏเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก แต่ไม่ได้นำเสนอเรื่องของความรักเพียงด้านเดียว หากเชื่อมโยงเข้ากับสัจธรรมของชีวิต ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา การจากลา ความสูญเสีย และการยอมรับความไม่แน่นอนของชีวิต ความรักในบทเพลงจึงเป็นส่วนหนึ่งของประสบการณ์ชีวิตที่มนุษย์ต้องเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และยอมรับ มากกว่าจะเป็นเพียงความสัมพันธ์เชิงอารมณ์ระหว่างบุคคลเท่านั้น

ผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของปิยนุช ทองทิพย์ (2563) ซึ่งศึกษาแนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลงของวงบอดี้ตัสแลม และพบแนวคิดสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความรัก แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต และแนวคิดเกี่ยวกับการให้กำลังใจ โดยในส่วนของแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตนั้น สามารถจำแนกได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ ชีวิตกับความฝัน สัจธรรมของชีวิต ชีวิตกับความตาย การดำเนินชีวิต และชีวิตกับเวลา อย่างไรก็ตาม งานวิจัยดังกล่าวพบว่าแนวคิดเกี่ยวกับความรักปรากฏมากที่สุด ขณะที่ผลการศึกษาบทเพลงของเขินไซและวานิชพบว่า แนวคิดเกี่ยวกับชีวิตในเรื่องของเวลาและความเปลี่ยนแปลงความคิดถึงและความทรงจำ ตลอดจนการเดินทางของชีวิต มีความโดดเด่นมากกว่าแนวคิดเรื่องความรักเพียงด้านเดียว ข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่า แม้บทเพลงของศิลปินทั้งสองกลุ่มจะนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับชีวิตในลักษณะใกล้เคียงกัน แต่มีน้ำหนักรูปร่างและจุดเน้นของแนวคิดแตกต่างกัน

นอกจากนี้ บทเพลงของเขินไซและวานิชยังสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของมนุษย์ในสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะความเหนื่อยล้าจากการดำเนินชีวิต ความเปราะบางทางจิตใจ ความสับสน และความพยายามทำความเข้าใจตนเอง เนื้อหาของบทเพลงหลายเพลงจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงการถ่ายทอดอารมณ์หรือประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้เขียนเท่านั้น แต่ยังสะท้อนสภาพจิตใจของมนุษย์ที่ต้องเผชิญกับความ

เปลี่ยนแปลง ความกดดัน และความไม่แน่นอนในสังคมปัจจุบัน ขณะเดียวกัน บทเพลงยังเสนอแนวทางในการดำเนินชีวิตผ่านการยอมรับความจริง การปล่อยวาง การพักใจ การสร้างกำลังใจ และการมองเห็นคุณค่าของชีวิต

ดังนั้น แนวคิดต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทเพลงของเขียนไขและวานิชจึงมีความสำคัญในการสะท้อนให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์ และนำเสนอแนวคิดมุมมองเกี่ยวกับชีวิต สัจธรรม การยอมรับความเปลี่ยนแปลง และการทำความเข้าใจตนเองในบริบทของสังคมร่วมสมัย ผลการศึกษานี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่า วรรณกรรมเพลงมิได้มีบทบาทเพียงให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟังเท่านั้น แต่ยังสามารถสะท้อนความคิด ค่านิยม โลกทัศน์และความรู้สึกของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัยได้อย่างลึกซึ้ง

องค์ความรู้ใหม่

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัยสังเคราะห์

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิเคราะห์บทเพลงของเขียนไขและวานิช แสดงแนวคิดชีวิตที่ปรากฏในบทเพลงสะท้อนการมองชีวิตว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนผ่านในชีวิตที่มนุษย์ต้องเผชิญทั้งความสุข ความทุกข์ ความรัก ความสูญเสีย และการทำความเข้าใจตนเองอย่างต่อเนื่อง แนวคิดทั้ง 7 แนวคิดช่วยให้มนุษย์เข้าใจความหมายของการดำรงอยู่ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวรรณกรรมเพลงร่วมสมัยว่ามีลักษณะอย่างไร

1.2 ใช้ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาไทย หรือวรรณกรรมไทยร่วมสมัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาบทเพลงของเขินไชและวานิชในประเด็นอื่นเพิ่มเติม เช่น ศิลปะการใช้ภาษา ภาพพจน์ สัญลักษณ์ หรือกลวิธีการสื่ออารมณ์ในบทเพลง

2.2 ควรเปรียบเทียบแนวคิดชีวิตในบทเพลงของเขินไชและวานิชกับศิลปินเพลงไทยสากลร่วมสมัยคนอื่น เพื่อให้เห็นลักษณะเฉพาะของศิลปินและแนวโน้มของวรรณกรรมเพลงไทยร่วมสมัย

เอกสารอ้างอิง

กานต์รวี แพทย์พิทักษ์, วรวรรณ ศรียาภัย, บุญยงค์ เกศเทศ และวรัญญา ยิ่งยงค์ศักดิ์. (2563). แนวคิดและกลวิธีการนำเสนอวรรณกรรมนวนิยายนิเวศวิถีสู่ผู้นำโขงของวุฒิสานต์ จันทร์วิบูล. *วารสารวิจิตรวรรณสาร*, 4(3), 139–163.

กานต์รวี แพทย์พิทักษ์, วรวรรณ ศรียาภัย, บุญยงค์ เกศเทศ และวรัญญา ยิ่งยงค์ศักดิ์. (2564). แนวคิดนิเวศวิถีในวรรณกรรมเรื่อง "ริมฝั่งแม่น้ำห้วยโจสลาย" ของพิบูลศักดิ์ ละครพล. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 8(1), 90–108.

เขินไชและวานิช. (ม.ป.ป.). *เขินไชและวานิช* [ช่องยูทูบ]. YouTube.

<https://www.youtube.com/@khiankhailaewanich>.

ปิยนุช ทองทิพย์. (2563). แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลงของบอดี้ส์แลม. *วารสารมนุษยศาสตร์ฉบับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 9(1), 41–47.

พรทิพย์ ฉายก็ และจันทนา แก้ววิเชียร. (2561). วิเคราะห์แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งที่แต่งโดยสลา คุณวุฒิ. *วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร*, 20(1), 87–96.

พาทิส จงหมายกลาง, ธีรรัตน์ แสงแก้ว และธนศ ปานหัวไผ่. (2562). แนวคิดมนุษยนิยมในวรรณกรรมของแดน อรัญ แสงทอง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 11(2), 67–79.

วรรณิษา มูแกม, สมิทธิ์ชาติ พุมมา และจาริก จันทร์วงศ์. (2568). การศึกษาภาพพจน์และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของภูมิรินทร์ ปิงขารี. ใน *การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 16* (น. 538–552). มหาวิทยาลัยมหาดไทย.

โสภา สงขาว. (2563). การศึกษาวิเคราะห์บทเพลงเพื่อชีวิตของวงฉมา. *วารสารนาครบุตริปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 12(1), 201–211.

อดิพล เอื้อจรัสพันธุ์ และธนชัย ศรีมุข. (2565). บทบาททางเพศของเพลงลูกทุ่งปัจจุบัน. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 10(2), 34–49.

อริวัฒน์ อุดัน. (2563, 23 มกราคม). เมื่อวันที่...มาถึง บทเรียนครั้งสำคัญในชีวิตของเขินไชและวานิช. *a day magazine*. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2569, จาก <https://adaymagazine.com/kiankailaewanich/>.

อัศวิน เรื่องรอง. (2562). กลวิธีทางวรรณศิลป์เพื่อสื่อแนวคิดความดีงามและความเท่าเทียมของมนุษย์: ถิ่นา ขันขานวิจารณ์บทเพลง. *วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ*, 3(2), 1–12.